

Το 2018 είναι το έτος με τις τέλειες συνθήκες για την εκδήλωση της καρκίωσης της πατάτας

Автор(и): гл. експерт Лидия Димитрова, от ЦЛКР в София

Дата: 15.10.2018 Брой: 10/2018

*Η κονδυλώδης νόσος της πατάτας – ένα πρόβλημα για δεκαετίες στις κύριες περιοχές παραγωγής πατάτας της χώρας. Ο αιτιολογικός παράγοντας της κονδυλώδους νόσου – ο μύκητας *Synchytrium endobioticum* (Schilbersky) Percival έχει το καθεστώς οργανισμού каранτίνας λόγω της μεγάλης οικονομικής του σημασίας για την παραγωγή πατάτας παγκοσμίως. Τα τελευταία χρόνια η ασθένεια έχει γίνει σοβαρό πρόβλημα και στην ευρωπαϊκή περιοχή. Η κατάσταση είναι ανησυχητική λόγω της ανίχνευσης εστιών νέων επιθετικών παθοτύπων, καθώς και της διάγνωσης της ασθένειας στο νότιο*

τμήμα της Βαλκανικής Χερσονήσου: Τουρκία, Ελλάδα και Βουλγαρία – χώρες που μέχρι πρότινος θεωρούνταν ότι βρίσκονται εκτός του τυπικού εύρους κατανομής του παθογόνου.

Το κύριο μέσο μετάδοσης της λοίμωξης είναι τα ανθεκτικά χειμερινά σποράγγια, που παραμένουν βιώσιμα στο έδαφος για πάνω από 40 χρόνια. Η τελική διάγνωση και ταυτοποίηση πραγματοποιούνται στο Κεντρικό Εργαστήριο Φυτοκαραντίνας, Τμήμα Εργαστηρίου Πατάτας στο Σαμόκοβ, σύμφωνα με το Διαγνωστικό Πρωτόκολλο EPPO PM 7/28 (2). Λεπτομερείς παρατηρήσεις για την κονδυλώδη νόσο πραγματοποιούνται από το 2004, όταν διαπιστώθηκε για πρώτη φορά στη Βουλγαρία στην περιοχή του Σαμόκοβ.

Κατά τη διάρκεια εργασιών ρουτίνας ελέγχου το 2011 εντοπίστηκαν νέες εστίες στην περιοχή του Δήμου Σμόλιαν· το 2012, 2015 και 2017 στον Δήμο Ντόσπατ· το 2017 στους Δήμους Μάδανος και Μπόρινο. Το τρέχον έτος 2018 αποδεικνύεται εξαιρετικά ευνοϊκό για την ανάπτυξη της κονδυλώδους νόσου. Από τα μέσα Μαΐου παρατηρείται παρατεταμένη βροχερή περίοδος στις περιοχές με καθιερωμένες εστίες. Οι βροχοπτώσεις συνεχίστηκαν καθ' όλο τον Ιούνιο, συνοδευόμενες από θερμοκρασίες χαμηλότερες από το κανονικό για την περίοδο. Αυτό είχε εξαιρετικά ευνοϊκή επίδραση στην ανάπτυξη των πατατών, οι οποίες πολύ γρήγορα πέρασαν από τη φαινοφάση της ενεργού ανάπτυξης στη φαινοφάση του μπουμπούκιασματος – άνθησης. Αυτή είναι η κρίσιμη περίοδος για αυτές, όταν υπό ευνοϊκές συνθήκες ο θερινός κύκλος λοίμωξης με ζωοσπόρια καλύπτει πολλά κύματα λοιμώξεων, τα οποία επαναλαμβάνονται όσο οι μετεωρολογικές συνθήκες παραμένουν ευνοϊκές.

Η ανάλυση ερευνών από προηγούμενα έτη δείχνει ότι ο μεγαλύτερος κίνδυνος υπάρχει στις καθιερωμένες ζώνες ρυθμιστικού ελέγχου γύρω από τις εστίες (με παρατεταμένη καλλιέργεια πατάτας σε μονοκαλλιέργεια και χρήση μη πιστοποιημένων σποροπατατών άγνωστης προέλευσης). **Ως αποτέλεσμα των ευνοϊκών μετεωρολογικών συνθηκών φέτος, είναι απαραίτητο να πραγματοποιηθούν οπτικοί έλεγχοι στις περιοχές κινδύνου στο τέλος Ιουνίου και καθ' όλη τη διάρκεια του Ιουλίου.** Τα συμπτώματα κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου είναι όγκιδες δημιουργίες που εντοπίζονται στο βασικό τμήμα του βλαστού, οι οποίες μοιάζουν με κουνουπίδι. Είναι πράσινες, με κοκκώδη δομή, και το μέγεθός τους ποικίλλει ανάλογα με την ποικιλία και τις συνθήκες.

Το δεύτερο στάδιο κατάλληλο για οπτική επιθεώρηση είναι κατά τη συγκομιδή της πατάτας. Τα τυπικά συμπτώματα είναι λευκωποί έως σκουροκαφέ όγκοι γύρω από τα «μάτια» των κονδύλων και στους βλαστούς. Σε ελαφρώς ανθεκτικές ποικιλίες, μπορεί να παρατηρηθεί υπερπλασία, παραμόρφωση των κονδύλων και μορφή που μοιάζει με τράχωμα. Εάν είναι απαραίτητο, γίνονται τομές για μικροσκοπική εξέταση και ταυτοποίηση των σποραγγίων του αιτιολογικού παράγοντα. Κατά τη συγκομιδή, μέρος των όγκων σκουραίνει και διασπάται, απελευθερώνοντας χειμερινά σποράγγια στο έδαφος.

Ο έλεγχος της κονδυλώδους νόσου είναι εξαιρετικά δύσκολος και πολύ χρονοβόρος. Δεν υπάρχει εναλλακτική λύση για χημικό έλεγχο. Τα κύρια μέτρα για τον περιορισμό της εξάπλωσης της ασθένειας είναι: προληπτικός έλεγχος, αυστηρά φυτοϋγειονομικά και καραντινικά μέτρα, καθώς και ανθεκτικές ποικιλίες για καλλιέργεια στις καθιερωμένες ζώνες ρυθμιστικού ελέγχου. Η χρήση πατατών από χονδρικές αγορές και ανταλλαγές ως σποροϋλικό συνεπάγεται τεράστιο κίνδυνο. Πιστοποιημένες σποροπατάτες πρέπει επίσης να χρησιμοποιούνται για φύτευση σε μικρές οικιακές εκτάσεις και κήπους.

Όταν ανιχνεύονται συμπτώματα, οι παραγωγοί πρέπει να επικοινωνούν αμέσως με ειδικούς από τα Τμήματα Φυτοπροστασίας των Περιφερειακών Διευθύνσεων Ασφάλειας Τροφίμων. Διατίθεται πληροφόρηση σχετικά με τη χρήση ανθεκτικών ποικιλιών στους καθιερωμένους παθότυπους υπό τις συνθήκες στη Βουλγαρία.

Ανατύπωση από το τεύχος 8/9 2018 του περιοδικού «Φυτοπροστασία»